

მაია ბლიაძე

7

გეოგრაფია

მოსწავლის რვეული

დამატებითი სავარჯიშოები

სულაკაურის
გამომცემობა

1
တော်

ရွှေဇာခုပြေ

რა არის გეოგრაფია

- 1.** გაიხსენე გეოგრაფიულ მეცნიერებათა სისტემაში შემავალი გეოგრაფიული დარგები და შეავსე ცხრილი:

შიდა გეოგრაფია
(საბუნების მეტყველო):

საზოგადოებრივი
გეოგრაფია:

გეოგრაფია

საზოგადოებრივ-საპუნეპისმეტყველო
გეოგრაფია:

გეოგრაფიული კარტოგრაფია:

- 2.** დააკვირდი სურათებს და აღწერე, რომელი ბუნებრივი და ანთროპოგენული ობიექტებია მათზე გამოსახული:

ନୟନ୍ତର କରନ୍ତିଲେଖନଙ୍କ ପାଠ୍ୟକାରୀ ଉପରୁଷ ପଦିକ୍ଷବି

2

- 1. გააანალიზე ერატოსთენეს რუკა (ქვემოთ) და უპასუხე შეკითხვებს:**

პ. როგორ წარმოედგინათ ძველ ბერძნებს დედამიწა?

ბ. როგორ არის განაწილებული რუკაზე წყალი და ხმელეთი?

პ. სმელეთის რომელ ნაწილებს იკნობდნენ ძველი ბერძნები?

፩. የጊዜ ተስፋዎች እንደሚከተሉት ስልጣን ይፈጸማል

ე. დაადგინე იმ ტერიტორიების თანამედროვე სახელწოდებები, რომელთაც ძველი ბერძნები უწოდებდნენ: კუნძულ იერნას, ჰერკულესის სვეტების სრუტეს, პონტოს ევქსინოსს, კუნძულ ტაპრობანს.

2. შემოხაზე სწორი პასუხი:

ა) რას ნიშნავს სიტყვა „გეოგრაფია“?

ა. პლანეტების აღწერას;	ბ. ბუნებრივი პირობების აღწერას;
გ. დედამიწის აღწერას;	დ. სასარგებლო წიაღისეულის აღწერას.

ბ) გეოგრაფია, როგორც მეცნიერება ჩაისახა:

ა. საბერძნეთში;	ბ. ჩინეთში;
გ. ეგვიპტეში;	დ. იტალიაში.

გ) ვინ დაამკვიდრა ტერმინი „გეოგრაფია“:

ა. არისტოტელემ;	ბ. სტრაბონმა;
გ. ერატოსთენემ;	დ. პტოლემემ.

დ) ჩამოთვლილთაგან რომელი მიეკუთვნება გეოგრაფიული კვლევის ტრადიციულ მეთოდს?

ა. აეროკოსმოსური;	ბ. მათემატიკური;
გ. სოციოლოგიური;	დ. კარტოგრაფიული.

ე) დედამიწის გარშემო პირველი მოგზაურობას ხელმძღვანელობდა:

ა. ქრისტეფორე კოლუმბი;	ბ. ვასკო და გამა;
გ. ფერნანდო მაგელანი;	დ. მარკო პოლო.

ვ) ვინ იყვნენ პირველი მოგზაურები?

ა. ეგვიპტელები;	ბ. ბერძნები;
გ. რომაელები ;	დ. ფინიკიელები.

ზ) რომელ საუკუნეში დამთავრდა დედამიწის ზედაპირის აღწერა:

ა. XIX ს.	ბ. XX ს.	გ. XXI ს.	დ. XVIII ს.

თ) ვინ დაარქვა მრავალ გეოგრაფიულ ობიექტს, მათ შორის ევროპას („ერებ“) და აზიას („ასუ“) სახელი?

ა. რომაელებმა	ბ. ფინიკიელებმა
გ. ეგვიპტელებმა	დ. ჩინელებმა
ჟ. ინდოელებმა	

ი) დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენების ეპოქაა:

ა. X-XII სს.	ბ. XV- XVII სს.
გ. XII-XV სს.	დ. XVI-XVIII სს.

3. გამოიცანი მოგზაურები ალწერილობის მიხედვით:

ა. პირველმა იმოგზაურა დედამიწის გარშემო:

ბ. პირველი მოგზაურია, რომელმაც მთელი აზია შემოიარა:

გ. გამოთვალა დედამიწის ზომები, დაამკვიდრა სიტყვა „გეოგრაფია“:

დ. დაამტკიცა დედამიწის სფერულობა:

ე. ამერიკის კონტინენტს „ახალი სამყარო“, მოგვიანებით კი „ამერიკის მიწები“ უწოდა:

ვ. პირველმა მიაღწია ამერიკის ნაპირებს:

---

4. დააკვირდი რუკას და უპასუხე კითხვებს:

ა. რომელი მოგზაურის ექსპედიციის მარშრუტია ნაჩვენები რუკაზე?

ბ. რომელ სრუტეს ეწოდა ექსპედიციის მეთაურის სახელი და სად მდებარეობს იგი?

გ. რა გეოგრაფიული მნიშვნელობა ჰქონდა ამ ექსპედიციას

---

5. ნასწავლი და დამატებითი მასალის გამოყენებით შეავსე ცხრილი:

დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენები

ნიაზირობები	მიზანები	შედეგები
პოლიტიკური:		
რელიგიური:		
სოციალურ-ეკონომიკური:		
სამეცნიერო და ტექნოლოგიური:		
ისტორიულ-გეოგრაფიული:		

დედამიწის ფორმა და სიზღვა

3

1. რით აიხსნება, რომ დედამიწის პოლარული რადიუსი ეკვატორულ რადიუსზე 21 კმ-ით ნაკლებია?

---

2. გამოთვალე 1°-იანი რკალის სიგრძე კილომეტრებში ეკვატორის გასწვრივ შემდეგი ფორმულის გამოყენებით: (აჩვენე გამოთვლის პროცესი)

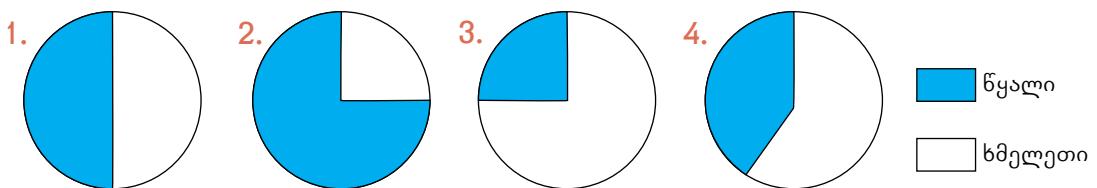
1°-იანი რკალის სიგრძე (კმ) = დედამიწის გარშემოწერილობა ეკვატორის გასწვრივ (კმ): დედამიწის გარშემოწერილობაზე (გრადუსები)

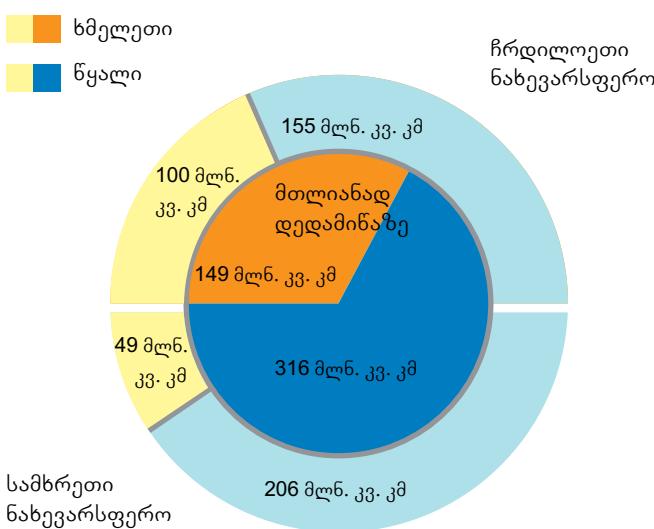
---

3. რომელ ნახაზზეა სწორად ნაჩვენები დედამიწაზე ხმელეთისა და წყლის განაწილება?

4. რას ასახავს მოცემული დიაგრამა?

- ა. დედამიწის ზედაპირზე მსოფლიო ოკეანისა და შიდა წყლების განაწილებას;
ბ. ოკეანეებისა და კონტინენტების ფართობებს;
გ. მხოლოდ ოკეანეების ფართობებს;
დ. დედამიწაზე ხმელეთისა და წყლის განაწილებას ნახევარსფეროების მიხედვით.

დედამიწის მოძრაობა და სასაათო სარტყლები

1. გამოიყენე სასაათო სარტყლების რუკა და შემოხაზე სწორი პასუხი:

ა) დედამიწაზე დღე-ლამის მონაცვლეობის მიზეზია:

- ა. დედამიწის მოძრაობა თავისი წარმოსახვითი ღერძის გარშემო;
- ბ. დედამიწის მოძრაობა ორბიტის გარშემო;
- გ. დედამიწასა და მზეს შორის მანძილის ცვლილება;
- დ. დედამიწის სფერულობა.

ბ) რამდენ სასაათო სარტყლად იყოფა დედამიწა?

ა. 10;	ბ. 14;
გ. 13;	დ. 24.

გ) რამდენი საათია განსხვავება აფრიკის უკიდურეს დასავლეთ და აღმოსავლეთ წერტილებს შორის?

ა. 6 საათი;	ბ. 4 საათი;
გ. 5 საათი;	დ. 3 საათი;

დ) რა მიმართულებით უნდა გადავწიოთ საათის ისრები ტოკიოდან პარიზისკენ მოგზაურობისას?

- ა. წინ;
- ბ. უკან;
- გ. ისრები არ უნდა გადავწიოთ;
- დ. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

2. სასაათო სარტყლების რუკის გამოყენებით უპასუხე შეკითხვებს:

ა) რომელი საათია თბილისში, თუ ლონდონში 12 საათია?

ა. დილის 4 საათი;	ბ. საღამოს 8 საათი;
გ. 16 საათი;	დ. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

ბ) რომელი საათია ბერლინში, როცა თბილისში 20 საათია?

ა. დილის 6 საათი;	ბ. 18 საათი;
გ. 12 საათი;	დ. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

გ) გემმა კამჩატკის ნ-კ (რუსეთი) 12 სექტემბერს დილის 8 საათზე დატოვა და ლოს-ანჯელესის (აშშ) პორტში 24 სექტემბერს 12 საათზე შევიდა. რა დრო მოანდომა გემმა ამ გზას?

ა. 13 დღე-ლამე;	ბ. 15 დღე-ლამე;
გ. 10 დღე-ლამე;	დ. 12 დღე-ლამე.

დ) რომელი საათი იქნება თბილისში, როცა ვაშინგტონში 15 საათია?

- ა. 18 საათი;
- ბ. 21 საათი;
- გ. 24 საათი;
- დ. დილის 3 საათი.

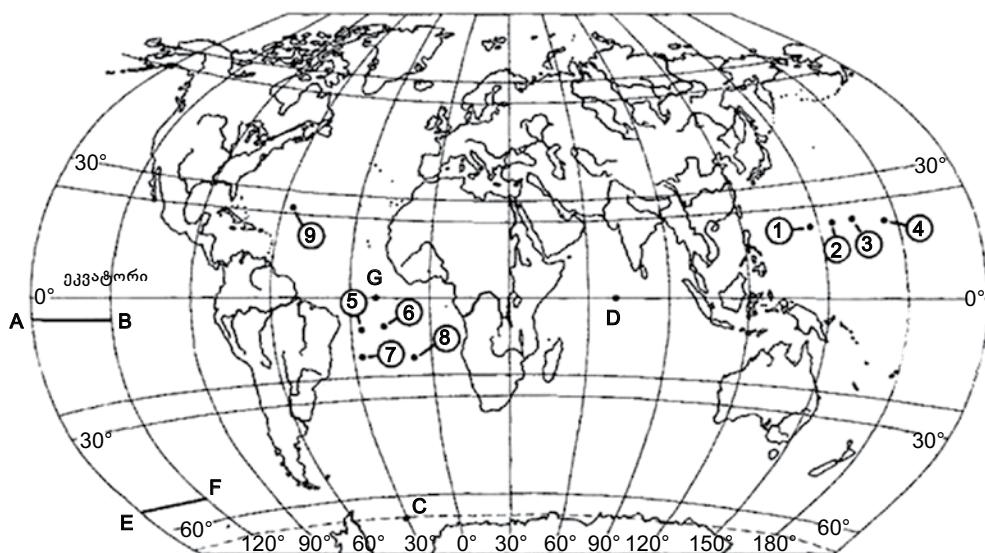
ე) თქვენი გემი სან-ფრანცისკოს (აშშ) პორტიდან 11 ოქტომბერს 20 საათზე გამოდის. გემი იოკოჰამას (იაპონია) პორტში 16 დღე-ღამის შემდეგ უნდა შევიდეს. გაუგზავნე შენს მეგობარს შეტყობინება, თუ რომელ რიცხვსა და რომელ საათზე უნდა დაგხვდეს:

- ა. 27 ოქტომბერი, 10 საათი;
- ბ. 28 ოქტომბერი, 14 საათი;
- გ. 29 ოქტომბერი, 12 საათი;
- დ. 26 ოქტომბერი, 20 საათი.

3. გეოგრაფიული ამოცანა – დაადგინე, რომელ ადგილზეა საუბარი ტექსტში:

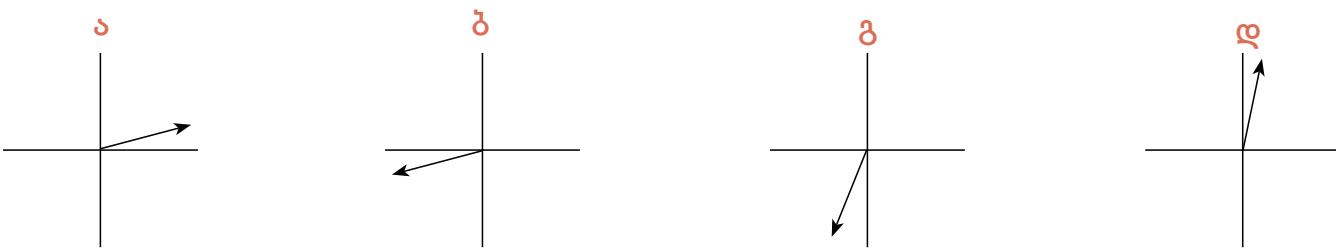
„ეს ერთადერთი წერტილია ჩრდილოეთ ნახევარსფეროში, რომელიც არ მონაწილეობს დედამიწის დღელამურ ბრუნვაში. აქ არ იცვლება დღე და ღამე და ნებისმიერი წერტილი დედამიწის ზედაპირზე მისგან ყოველთვის მხოლოდ ერთი მიმართულებით მდებარეობს.“

4. რუკის მიხედვით დაადგინე, რომელი მტკიცებულებაა მართებული:

- ა. რუკაზე A-B ხაზი E-F ხაზზე უფრო გრძელია;
- ბ. რუკაზე ციფრი 9-ით აღნიშნულ წერტილში დრო გრინვიჩის დროისგან 5 საათით განსხვავდება;
- გ. რუკაზე მანძილი წერტილიდან წერტილამდე დაახლოებით 8000 კმ-ია;
- დ. რუკაზე C წერტილში მზე ზენიტშია 22 დეკემბერს.

1. დაადგინე, ჰორიზონტის რომელ მხარეს აჩვენებს ისარი სქემაზე:

- ა. _____
 ბ. _____
 გ. _____
 დ. _____

2. შემოხაზე სწორი პასუხი:

ა) რომელი არ არის ჰორიზონტის შუალედური მხარე:

- ა. ჩრდილო-დასავლეთი;   ბ. სამხრეთ-ჩრდილოეთი;
 გ. სამხრეთ-აღმოსავლეთი;   დ. ჩრდილო-აღმოსავლეთი.

ბ) ჰორიზონტის მხარე, რომლის აზიმუტია 250 გრადუსი, არის:

- ა. ჩრდილო-დასავლეთი;
 ბ. სამხრეთ-დასავლეთი;
 გ. ჩრდილო-აღმოსავლეთი;
 დ. სამხრეთ-აღმოსავლეთი;
 ე. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

გ) აზიმუტი იცვლება:

- ა. 0-180 გრადუსებს შორის;   ბ. 0-360 გრადუსებს შორის;
 გ. 0 -300 გრადუსებს შორის;   დ. 90-270 გრადუსებს შორის;

დ) ჰორიზონტის მხარე, რომლის აზიმუტია 250 გრადუსი, არის:

- ა. ჩრდილოეთი;   ბ. დასავლეთი;
 გ. აღმოსავლეთი;   დ. სამხრეთი;
 ე. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

ე) ჰორიზონტის მხარე, რომლის აზიმუტია 125° გრადუსი, არის:

ა. ჩრდილოეთი; ბ. აღმოსავლეთი; გ. სამხრეთ-აღმოსავლეთი.	ბ. ჩრდილო-დასავლეთი; დ. სამხრეთ-დასავლეთი;

ვ) რა მიმართულებით ბრუნდებიან ექსპედიციის წევრები ჩრდილოეთ პოლუსიდან?

ა. დასავლეთის; ბ. სამხრეთის; გ. ყველა პასუხი სწორია.	ბ. აღმოსავლეთის; დ. ჩრდილოეთის;

ზ) რომელ აზიმუტს შეესაბამება მიმართულება ა.ს.ა?

1. 135° ;   2. $292,5^{\circ}$;   3. $112,5^{\circ}$;   4. $202,5^{\circ}$.

3. დახაზე შემდეგი აზიმუტები:

ა. 70° ბ. 210° გ. 95° ბ. 195°	ბ. 135° დ. 305° ვ. 160° თ. 325°